

Maja Vidaković, arhitekta

Redizajniranje Beograda

Sa relativno malo novca, ali mnogo ukusa i znanja, možemo napraviti stvari kojih se ne bi postideli ni London i Njujork, tvrdi jedan od programskih direktora predstojećeg Belgrade Design Week-a

Ručak zakazuje u restoranu „Absinthe“ - sedam sati ujutro! Doduše, po njujorškom vremenu, po kome joj otkucava sat. Ništa neobično. Mada se upravo vratila iz Londona, živi na relaciji Beograd-Njujork. „Oba grada doživljam kao svoje“, kaže Maja Vidaković, arhitekta. Arhitekturu je diplomirala u Beogradu, a magistrirala u „Velikoj jabuci“, na čuvenom Columbia University. Zajedno sa prijateljima, takođe uspešnim u inostranstvu, rešava da formira neprofitnu organizaciju „Mikser“, koja se, kako kaže, bavi promocijom naših kulturnih vrednosti u svetu. Ne bez rezultata. Slavni Karim Rašid je samo jedan na spisku poznatih imena koje je uspeła da dovede u Beograd. Ne, naravno, i poslednji, budući da je jedan od programskih direktora Belgrade Design Week-a, koji će se održati od 17. do 22. aprila.

„Svet smo videli, sada želimo da svet dovedemo u Beograd i predstavimo ga kao ‘poželjnu novu destinaciju‘“, objašnjava. „Uostalom, i sama sam bila prijatno iznenađena koliko su naše zvanice iz Londona entuzijastične povodom svog dolaska na Belgrade Design Week“. Entuzijastični?! „Radi se o dokazanim profesionalcima koji globalizaciju ne doživljavaju kao uništavanje lokalnih i nacionalnih specifičnosti, koje, naprotiv, vide kao egzotično osveženje u vremenu unifikacije“.

Opasno je chic

Ne misli, međutim, da je Beograd „egzotičan“ na isti način kao, recimo, Kinšasa. „Srbija je, nažalost, stekla imidž opasne zemlje; ali, ako smo pametni, to možemo transformisati u ‘opako’, u smislu ‘privlačno’. Beograd, na primer, ima izuzetno dinamičan

noćni život, bogatu i živu umetničku scenu, šarmantne ljude... Ukratko, od globalizacije treba prihvatiti pozitivne stvari, ali zadržati autentičnost i, štaviše, od toga napraviti nešto ‘chic’, uverena je.

Nimalo ‘chic’, međutim, ne deluju ne samo periferni delovi Beograda, nego i veći deo njegovog strogog centra. „Često se raspravljam sa mamom koja takođe misli da je Beograd zaparložen. Ali, iako sam arhitekta, u tome pre želim da vidim nešto ‘suburban’, ‘subcultural’, ‘industrial look’... Uostalom, ni Njujork nije ‘ispoliran’, što je upravo razlog zašto milioni žele da žive baš u njemu, a ne, recimo, u Vašingtonu. Ne mislim, naravno, da Beograd treba da ostane ‘musav’, nego da promovise njegov jedinstveni šarm“, tvrdi, izražavajući veru da bi, u tom smislu, predstojeći Belgrade Design Week mogao odigrati važnu ulogu.

Ne gaji, međutim, iluzije. „Još nismo svesni koliko je dizajn vrlo moćno oružje u promociji cele zemlje, pa i nacije. Sa relativno malo novca, ali mnogo ukusa, neki naši ljudi su, na primer, potpuno preporodili zapuštene objekte na rečnim obalama i to tako da ih se ne bi postideli ni London ni Njujork. Ali, od nadležnih službi dobili su naređenje da ih vrate u - 'prvobitno stanje'?!“, čudi se.

Na pitanje kako je moguće da se u Beogradu dešavaju stvari koje retko praktikuju i u Limi ili La Pazu, otpija dugačak gutljaj espresso kafe. „Lični interesi“, odgovara. „Istina, korupcija postoji i u najrazvijenijim zemljama, ali u neuporedivo manjoj meri. Ne moramo, dakle, postati Švedani, ali previše smo se navikli na abnormalnost, a i mediji i celokupno javno mnjenje su prilično pasivni“.

Personalno iskakanje

U restoranu „Absinthe“ ponaša se vrlo komotno. Prirodno - ona je dizajnirala enterijer, baš kao i za „Insomniu“, „Bollywood Cafe“... Štaviše, zajedno sa Karimom Rašidom upravo radi na kreiranju novog restorana „Majic“. „Nije u pitanju samo enterijer, nego celokupan 'spirit'“, kaže i dodaje: „Beogradu je samo potrebno pokazati da neke stvari mogu da se dese“.

„Jao, osećam se krivom!“, pokriva usta na primedbu da i njeno krzno oko vrata takođe izgleda vrlo prirodno. „U pitanju je nerc, ali sam ga dobila na poklon“. Inače, ne robuje modnim trendovima, mada, kako kaže, ne beži od komada „firmirane“ garderobe koji je „pogode u srce“.

„Ne kažem da ne treba čitati 'Vogue' i 'Elle' (ali američki!) i da odećom u izvesnim situacijama ne treba pokazati ljudima da si u trendu i informisan. Ali, ne treba ni preterivati i izgubiti vlastitu personalnost. Jer, slepo praćenje modnih trendova zna da bude vrlo limitirajuće, a ja se zalažem za lični 'mix' i 'personalno iskakanje“.

Posle života u Njujorku, ističe, statusni simboli joj ne znače mnogo. Kao ni mnogim samouverenim, dobro situiranim ljudima. „Do toga drže uglavnom iskompleksirani pojedinci. Ali, smešno je paradirati u Armanijevom odelu i živeti sa roditeljima u jednoiposobnom stanu na Novom Beogradu“, smeje se.

Sličan odnos ima i prema hrani. Iako joj vreme to ne dozvoljava previše često, rado je sprema. Najradije salate. „U poslednje vreme najviše kuvam jedno kinesko jelo, koje,

možda, i nije kinesko - rezance od povrća i piletine. Ne znam, niti mi je važno, jer se držim tatinog gesla: 'Radi logično'. To znači da ne koristim recepte, nego volim sama da 'provaljujem' stvari. U suprotnom, bilo bi užasno dosadno“, kaže i zagrizla škampa iz svoje omiljene tajlandske supe.

Lagani obrok lagano i zaliva - negaziranim mineralnom vodom. „Prag izdržljivosti mi je vrlo nizak“, osmehuje se. Kada, u retkim prilikama, pije alkoholna pića, to je uglavnom martini ili belo vino. Kaže da nije protiv pušača, ali dodaje, ironično prevrćući očima, da je, ipak, pobornik „brutalnih“ kampanja protiv pušenja, jer su upravo one razlog zašto su se njeni brojni prijatelji rešili ovog poroka.

Američka škola

Maja Vidaković, očigledno, nema problema sa Amerikom. Većina njenih zemljaka, međutim, ima. „To je problem svake generalizacije. Istina, politika SAD nije uvek bila naklonjena Srbiji. Ali, ne treba mešati stvari. Pogotovo ne u Njujorku. On je nešto posebno - to je, verovatno, jedina tačka na planeti na kojoj, stojeći u mestu, možeš da obiđeš ceo svet. Konkretno, možeš spoznati šta je to globalizacija, ali, isto tako, kako se i šta se jede u Bangladešu“, uvereno tvrdi.

Smatra da je američku lekciju odlično naučila. Od povratka iz SAD, mnogo manje joj smetaju manjkavosti njene zemlje i naroda. I, mnogo joj je više stalo da ih ukloni; ili, bar, „redizajnira“.

Dokazaće to na Belgrade Design Week... ✕

Absinthe Beograd	
Voda „Aqua Viva“	110
Pašteta od guščije džigerice	1.090
Vino Cabernet (čaša)	170
Vodka „Smirnoff“ (3x)	750
Ukupno	3.690

foto: Branislav Ješić